

Årsmelding for Voksenopplæringsforbundet 2011

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING.....	2
1. LÆRINGSMULIGHETER.....	3
2. RAMMEBETINGELSER.....	6
3. SYNLIGHET.....	7
4. SAMFUNNSENKASJEMENT.....	12
5. UTVIKLING OG KVALITETSARBEID	14
6. ORGANISASJON	16
7. ADMINISTRASJON	18
8. MEDLEMSORGANISASJONER.....	24
9. ÅRSEGENSKAP 2011	29
SLUTTORD.....	30

Innledning

Bedre læring er mulig!

I mitt første år som styreleder i VOFO har jeg lært mye om studieforbundene og all den mangfoldige læring som skjer der og i deres medlemsorganisasjoner.

I Frivillighetsmeldingen (Stortingsmelding nr 39 "Frivillighet for alle") omtales innsatsen som vi bidrar med slik:

"Gjennom sitt mangfold og sin evne til å skape engasjement og deltakelse, er frivillig sektor en sentral arena for læring, kreativitet, kunnskapsformidling og kompetanse. Slik gir den et verdifullt supplement til kunnskapsdannelsen i samfunnet."

At de frivillige organisasjonene er mangfoldige og ulike har ikke vært noen overraskelse for meg; jeg er godt kjent med organisasjonene i Norge. Mer overraskende har det vært å lære om hvor forskjellig vi vektlegger læring og kompetanse internt i organisasjonene. Alle organisasjoner har et nært forhold til den

læringen som skjer i egen regi, men det er ulike metoder, begreper og synlighet innenfor hver enkelt organisasjon. Jeg tror at gode metoder i større grad kunne vært delt på tvers av organisasjoner og studieforbund. Ulike begreper om læring kan forvirre og skape misforståelser og uenighet, men vi kan arbeide for å skape større klarhet.

Også studieforbundene har et stort mangfold av driftsformer og organisering, både når det gjelder læringsaktiviteter i eget forbund og kontakt med egne medlemsorganisasjoner. I forbindelse med godkjenning av studieforbundene i henhold til den nye Voksenopplæringsloven blir det spennende å se i hvilken grad mangfoldet vil bli bevart og utviklet, eller om vi vil oppleve en trend der studieforbundene blir stadig likere hverandre.

Uansett må vi bli flinkere til å dele erfaringer og lære av hverandre.

VOFO vil være samarbeidsnavet som representerer fellesskapet for studieforbundene i Norge. Dette forplikter både studieforbundene og VOFO. I 2011 har jeg lært mye om utfordringene vi sammen står ovenfor.

I 2012 håper jeg vi sammen kan finne løsningene.

Trond Enger
Styreleder

1. Læringsmuligheter

1.1. Hva har VOFO gjort for å sikre gode arbeidsvilkår og rammebetingelser i forhold til økonomi, regelverk og rapportering?

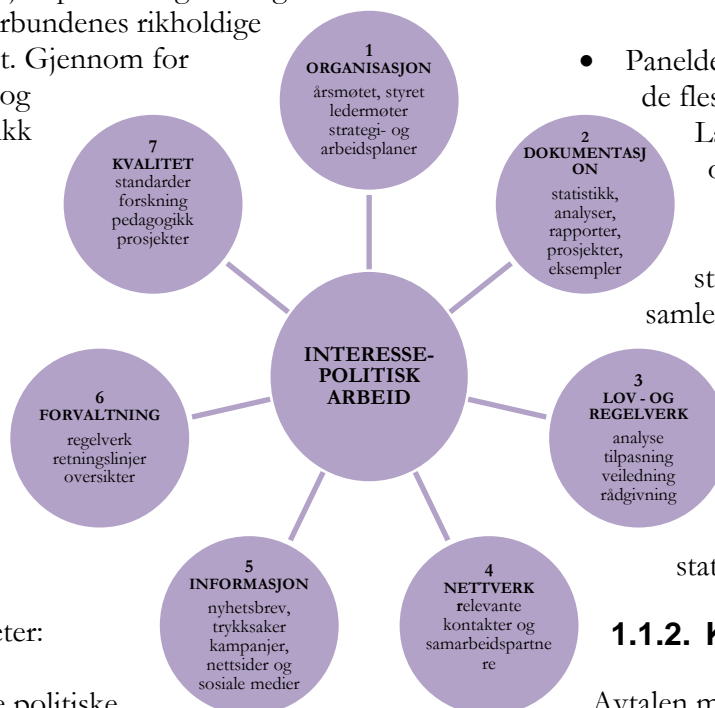
1.1.1. Interessepolitisk arbeid – lov, forskrift og statsbudsjett

VOFOs viktigste oppgave er interessepolitisk arbeid og dette preger derfor alt vårt arbeid direkte eller indirekte. Vi illustrerer det gjennom figuren under. Interessepolitikken står i sentrum; øvrige oppgaver og arbeidsområder forholder seg til denne ved å fylle på med for eksempel dokumentasjon på omfanget av og kvaliteten på studieforbundenes rikholdige opplæringsvirksomhet. Gjennom for eksempel innhenting og bearbeiding av statistikk og eksempler kan vi presentere resultater overfor politikere og forvaltning, og via informasjon, kommunikasjon og kampanjer kan vi synliggjøre virksomheten – et arbeid som skjer systematisk gjennom hele året.

Eksempler på aktiviteter:

- Innspill til alle politiske partier i og til regjeringsskonferansene i januar/februar om verdien av vårt arbeid og behov for offentlig tilskudd.
- Møter med eller annen kontakt med flere av partigruppene på Stortinget.
- Kontakt via våre regionledd til de fleste fylkeskommuner, administrativt og politisk. I flere av fylkeskommunene har dette arbeidet reddet eller til og med styrket fylkeskommunale tilskudd til studieforbundene og til VOFO.

- Høring i Utdanningskomiteen i Stortinget.
- Innspill i oktober/november til budsjettmerknader og komitemerknad/er, som ble tatt til følge.
- Kontinuerlig oppfølging i forhold til Vox og KD når det gjelder implementering og tolkning av lov- og regelverket.

- Paneldebatt med politikere fra de fleste partiene under Læringsdagskonferansen i oktober.
- Innspill til KDs statssekretær i mai om samlet plan for voksnes læring.
- Deltakelse med innspill i kompetansepolitisk toppmøte med statsråden.

1.1.2. Kopinor

Avtalen mellom VOFO og Kopinor gjelder fram til utgangen av 2012. Avtalen fungerer etter intensjonene, og det har derfor ikke vært nødvendig med utstrakt virksomhet på dette området i 2011. VOFO er fornøyd med at studieforbund og medlemsorganisasjoner kan kopiere til sin opplæringsvirksomhet etter vilkårene i denne avtalen.

1.2. Hva har VOFO gjort for å formidle forenings- og organisasjonskunnskap?

Les om VOFO Læring og kompetanse under punkt 4.3

1.3. Hva har VOFO gjort for å utvikle VOFOs regioner til å fungere som samarbeidsforum for de frivillige organisasjonene i sitt område?

1.3.1. Utviklingsarbeid mot VOFO-regionene

VOFO sentralt har i flere år hatt tilbud til regionene om assistanse ved ansettelsesprosesser, personalspørsmål, utbetaling av lønn til konsulenten, føring av regnskap, utvikling av den regionale websiden, bistand med tekniske løsninger og deltakelse på aktuelle møter med relevant informasjon (informasjonsstrategier, fagkunnskap osv.).

I 2011 førte VOFO regnskap for 6 regioner og hadde lønnsutbetaling for 6 konsulenter. VOFO var medansvarlig for kurs i prosjektarbeid/ledelse i tre regioner. Vi gjennomførte også opplæring i nettsidepublisering for 6 regioner.

Under VOFOs årsmøte 2011 ble ny strategiplan for organisasjonen vedtatt (2012 – 2014). Under punkt 1 er et strategisk område å fremme regionale ledd som interesseorganisasjon for studieforbundene i samarbeid med regionene selv ved blant annet å implementere mønsterretningslinjer for fylkeskommunale tilskudd til studieforbundene, å initiere hensiktsmessige samarbeidsavtaler mellom fylkeskommunene og VOFO og å initiere til møter mellom VOFO og delta på aktuelle regionale arenaer. Dette signaliserer en styrket satsing på

dette arbeidet i 2012. Det ble i 2010 satt ned et utvalg som skulle komme med et forslag til mønsterregler for fylkeskommunale tilskudd. Utvalget leverte sitt forslag i mars 2011, og årsmøtet vedtok retningslinjene.

I 2011 ble VOFO regionkonsulentene invitert til å delta på studieforbundskonferansen "Kan folkeopplysningen forme framtida", som ble arrangert på DFDS Seaways og i København i mai. Høsten 2011 deltok 11 konsulenter på studietur til Wien sammen med sentralt ansatte. (se pkt.7.1.4.)

1.3.2. Tilskudd til VOFO regionene

VOFO regioner fikk i 2011 440 000 kr tildelt som direkte utbetalt tilskudd. Det ble også satt av midler til å dekke kostnadene til to fellessamlinger for hver regionkonsulent.

1.3.3. Deltakelse på årsmøter og medlemsmøter

VOFOs hovedkontor var representert på årsmøtene i følgende VOFO-regioner: Vestfold/Telemark, Sogn og Fjordane, Agder, Hedmark, Troms, Østfold, Finnmark. I tillegg holdt vi kurs i Nordland, Finnmark og Møre og Romsdal.

1.3.4. Læringsdagene for voksne i regionene

Det ble kun rapportert om 25 arrangementer rundt i regionene under Læringsdagene i år. Det var imidlertid flere fylker enn tidligere som gjennomførte utdelinger av voksenopplæringspris eller læringsheltpreis. Dette gav positiv oppmerksomhet og publisitet mange steder. Av de arrangementene som ble gjennomført var det flere store og gode arrangement.

Årets læringsheltpreis i Larvik,
Ahmad Sissiq Umar

I Rogaland ble det avholdt voksenopplæringskonferanse, og i Finnmark feiret VOFO sitt 40 års jubileum med konferanse som også inneholdt prisutdeling.

Følgende priser ble delt ut lokalt og regionalt:

Årets Læringshelt i Larvik:

[Ahmad Sissiq Umar](#)

Årets Læringshelt i Oslo:

[Ali Al-Khafaji](#)

Årets Læringshelt i Vest-Agder:

[Cornelia Strian](#)

Årets Læringshelt i Aust-Agder:

[Petter Halvorsen](#)

Rogalands Voksenopplæringspris

«Kunnskapstreet»:

[Sigrun og Magne Kleven](#)

Årets Læringshelter i Buskerud:

[Amanuel Habte og Yohannes Habtemariam](#)

Voksenopplæringsprisen for Telemark:

[Faglærte Renholdsarbeidere i Fagforbundet](#)

[Notodden](#)

Læringsprisen for Akershus:

[Skauen Husflidslag og Askeraden teatergruppe.](#)

Voksenopplæringsprisen for Sandefjord:

Christine Tjelle

1.4. Hva har VOFO gjort for å initiere og utvikle gode pedagogiske metoder?

1.4.1. Den nordiske voksenlærer

VOFO var engasjert i NVLs kartlegging av kompetansekrav til voksenlæreren og utdannelsesmuligheter innenfor det voksenpedagogiske området i de nordiske landene. VOFO hadde en representant i arbeidsgruppa for kartleggingen, og var også behjelpelige med innsamling av informasjon og kommentarer til arbeidet med rapporten;

Den nordiske voksenlærer, som kom ut i 2011.

VOFO var også representert på NVLs konferanse i Oslo "Hva slags kompetanse trenger voksenlæreren?"

Diskusjon på konferansen om "Den nordiske voksenlærer" i Oslo Militære Samfund

2. Rammebetingelser

2.1. Hva har VOFO gjort for å dokumentere måloppnåelse og vise gode eksempler gjennom analyser og hørings svar?

2.1.1. Høringer

VOFO er på ”høringslisten” for flere departement, offentlige institusjoner og organisasjoner. Under følger en oversikt over de høringsuttalelser vi har avgitt gjennom året. I tillegg har vi sluttet oss til høringsuttalelser fra andre, bl.a. enkelte studieforbund, og vi har også valgt å takke nei når temaene har vært perifere. I de aller fleste tilfeller er høringsuttalelser fra VOFO laget i samarbeid med relevante studieforbund. Vi har i visse tilfeller også bedt om å få komme på høringslister vi ikke sto på, og fått aksept for det.

2.1.2. Liste over hørings svar

Kunnskapsdepartementet

- Forslag til endringer i privatskoleloven – Små og verneverdige fag
- Utkast til endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og i fagskolen
- Fagerbergutvalgets utredning NOU 2011:6 Et åpnere forskningssystem
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, NKR
- Forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov
- Høringsnotat om Statsbudsjettet 2012 – studieforbundene og voksnes læring

Helse og omsorgsdepartementet

- Ny folkehelselov

Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet

- NOU 2011:14 Bedre integrering

Frivillighet Norge

- NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg

VOFO

- Trappetrinnsmodellen

2.2. Hva har VOFO gjort for å påvise studieforbundenes evne til å utføre viktige samfunnsoppdrag?

Se pkt 1.1.1 Interessepolitisk arbeid og pkt. 4.1 Oppfylging av overordnede mål

2.3. Hva har VOFO gjort for å bidra med informasjon og rådgiving om prosjektmidler?

2.3.1. Tilskuddsbasen på nett

I begynnelsen av året ble det gjort forsøk på å gjenopprette en brukervennlig og oppdatert tilskuddsbase. Dette viste seg imidlertid å være arbeidskrevende, og ble nedprioritert. I forbindelse med en brukerundersøkelse for www.vofo.no i november kom det fram at ønsket om en velfungerende tilskuddsbase var til stede hos studieforbundene. Ulike strategier for å møte dette behovet på en ny og god måte ble derfor vurdert for innføring i 2012.

2.3.2. EØS-midlene

Ny avtaleperiode for EØS-midlene er 2009-2013, men forhandlingene mellom partene har trukket ut i tid, og det har derfor ikke vært noen NGO midler tilgjengelig til å søke på i 2011. Når forhandlingene er i mål vil VOFO informere om mulighetene dette innebærer, og være behjelpelig med å finne norske prosjektpartnere blant medlemsorganisasjonene. Norsk NGO-koordinator for EØS-midlene er Helsingforskomiteen, de arrangerte et informasjonsmøte sammen med UD i september, der VOFO deltok.

2.3.3. Grundtvig utvalget

VOFO er representert i Grundtvig utvalget. Utvalget drøfter norske innsatser i dette EU-

programmet for voksnes læring, gjennomgår søknader og drøfter tiltak for å få flere miljøer med i arbeidet. Studieforbundene er ikke svært aktive i programmet, men noen har vært med som partnere i nettverksprosjekter.

2.3.4. Leonardo Da Vinci utvalget

VOFO er representert i det norske Leonardo Da Vinci utvalget. Dette utvalget er et rådgivende organ som gjør faglige vurderinger av nasjonale prioriteringer innenfor EUs

fokusområder for Leonardo Da Vinci programmet for livslang læring.

2.4. Hva har VOFO gjort for å ha løpende og god dialog med myndighetene og bidra til at en ny lov blir tilpasset studieforbundenes virksomhet?

Se pkt 1.1.1 Interessepolitisk arbeid

3. Synlighet

3.1. Hva har VOFO gjort for å utvikle og gjennomføre gode strategier for kommunikasjon og samfunnskontakt?

3.1.1. Generelt om informasjons og kommunikasjonsarbeidet

VOFO driver et omfattende informasjons- og kommunikasjonsarbeid. Dette skal både gi våre medlemmer relevant og oppdatert informasjon om det som skjer på feltet, sørge for strategisk interessepolitisk posisjonering og synliggjøre virksomheten i tradisjonelle og digitale medier. I 2011 har innsatsen vært spredt på et bredt virksomhetsområde. Interessepolitisk kommunikasjon er prioritert, sammen med godt oppdaterte nettsider og utsending av nyhetsbrev. I tillegg er det gjort noe brosjyreproduksjon og oppdraget for DialogWeb er fulgt opp. Behovet for mer kontinuerlig arbeid med medieovervåkning og aktive medieutspill har imidlertid blitt stadig tydeligere gjennom året, og i desember ble det derfor utlyst en ny stilling som kommunikasjonsrådgiver for å styrke kapasiteten og kompetansen på kommunikasjonsområdet. Stillingen skal besettes vinteren/våren 2012.

3.1.2. Nettsider

www.vofo.no har blitt oppdatert med totalt 147 saker på forsiden i 2011, noe som utgjør ca. 2,8 saker per uke. Dette er en nedgang fra 2010 da vi hadde 3,7 saker per uke. Resultatet er litt under målsettingen om 3 saker per uke, men dersom en ser bort fra ferieperiodene er målet innfridd.

3.1.3. Siste nytt fra VOFO

Nyhetsbrevet «Siste nytt fra VOFO» ble sendt ut 31 ganger i 2011, og hadde ved utgangen av året omkring 280 mottakere. Dette er en økning på 20 mottakere fra 2010, men nyhetsbrevet videreformidles også fra mange av VOFOs regionkonsulenter og fra noen av studieforbundene. Rekkevidden av nyhetsbrevet er derfor vanskelig å fastslå. Ambisjonen for nyhetsbrevet er et jevnt stigende antall abonnenter.

3.1.4. Sosiale medier

Facebook

VOFO hadde ved utgangen av året 139 medlemmer i sin Facebookgruppe. På grunn av omlegginger i Facebook systemet ble det besluttet å fase ut Facebookgruppa til fordel for en Facebookside. Denne er tilpasset organisasjoner, og er synlig også for personer som ikke er logget inn på Facebook. Den har samme formål som gruppen hadde, å formidle informasjon til de som er engasjert i voksenopplæringsfeltet på en lett tilgjengelig måte, men den har bedre funksjonalitet. [Facebooksiden](#) ble opprettet 20. desember og vil bli videreutviklet neste år.

Twitter

VOFOs twitterkonto @VOFOnorge ble opprettet i 2010 og hadde ved starten av året omkring 100 følgere. Twitterkontoen blir brukt til å formidle lenker fra nettsida, tipse journalister om saker og til formidling av sitater,

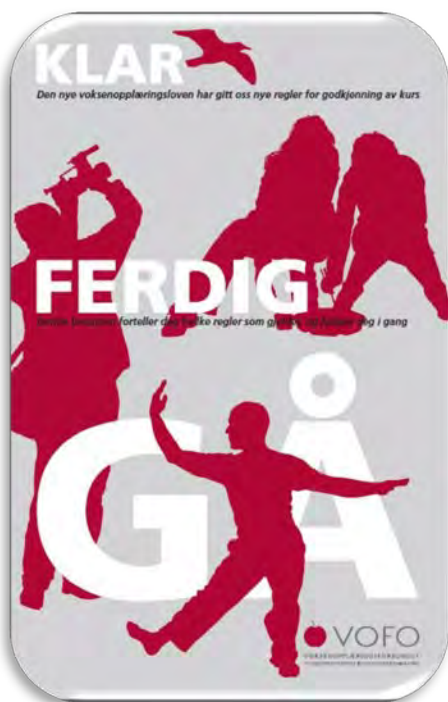
bilder og informasjon fra konferanser. Ved utgangen av året hadde VOFO 244 følgere på Twitter.

Blogg

VOFO har etablert sin egen blogg, med navnet «VOFO mener». Ideen til bloggen er å ha en arena for å formidle VOFOs meninger og perspektiver på aktuelle saker. 11 innlegg ble postet på bloggen i løpet av det første året. Temaene har vært blant annet realkompetansevurdering, velferdsstaten, bærekraftig utvikling og «drop-outs». Bloggen finnes på <http://vofo.wordpress.com>

3.1.5. Brosjyrer og informasjonsmateriell

VOFO produserte våren 2011 brosjyren «Klar, ferdig, gå», om hvordan den nye voksenopplæringsloven kan anvendes i praksis. Brosjyren er tiltenkt lokale kursarrangører, samt fylkesledd av organisasjoner, kommunale saksbehandlere og andre som trenger en innføring i regelverket på en enkel måte.

Høsten 2011 samlet VOFO inn materiale fra studieforbundene til produksjon av en ny katalogbrosjyre «Studieforbundene i Norge». Denne er planlagt produsert i 2012.

På slutten av året produserte VOFO en brosjyre for prosjektet «Rom for dannelsen». Denne inneholder gode eksempler på samarbeid mellom bibliotek og voksenopplæring, og skulle foreligge til sluttkonferansen i prosjektet med samme navn, i begynnelsen av januar 2012.

3.1.6. Medieoppmerksomhet

Medieoppmerksomheten i 2011 har vært begrenset, og den oppmerksomheten som har vært har i hovedsak vært knyttet til Læringsdagene for voksne. Årets Læringshelt skaffet en helsides artikkel i Bergens Tidende, og Folkeopplysningsprisen ga oppslag i Computerworld på nett.

Faksimile fra Bergens Tidende 28/10-11

3.2. Hva har VOFO gjort for å drive lobbyarbeid basert på fakta, analyser og eksempler?

3.2.1. Statistikkarbeid

På vegne av KD har VOFO ansvar for ekstra kvalitetssikring av statistikken for studieforbundenes virksomhet. VOFO har etter ønske fra KD også vært behjelpelig med å formidle slik statistikk til fylkeskommuner og andre, på forespørsel. Det har vært viet mye tid til arbeidet med ny filbeskrivelse for

rapportering av studievirksomhet til SSB dette året, og det har vært et godt samarbeid med SSB gjennom hele prosessen. Den nye, omforente filbeskrivelsen skal benyttes til rapportering for 2011.

3.3. Hva har VOFO gjort for å vedlikeholde og utvikle gode nettverk?

3.3.1. Læringsdagene for voksne

Temaet som ble valgt for Læringsdagene 2011 var «VIDERE», og den overordnede utfordringen ble formulert slik: *«Læringsdagene for voksne 2011 skal sette politisk fokus på livslang læring. Livslang læring er ikke bare et begrep for festtaler, men et krav som stilles til oss alle! Det finnes mange typer kurs, etterutdanning, studier og andre læringsmuligheter for voksne, men hvilke rettigheter og muligheter har vi? Og hvilke hindringer er det som sperrer veien videre?»*

Fra konferansen VIDERE

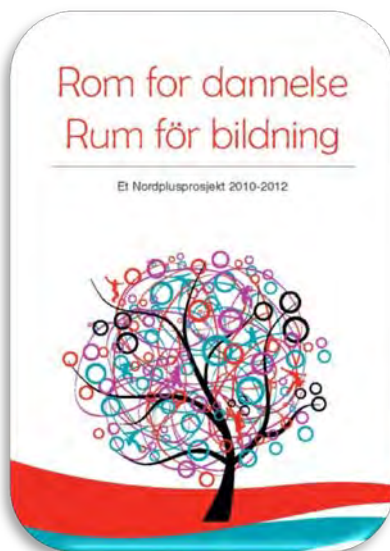
Konferansen VIDERE hadde mål om 100 deltakere, og på deltakerlista stod det 105 navn, inkludert innledere. På konferansen var det paneldebatt med Stortingsrepresentanter fra de fleste partier, der utfordringen var en mer helhetlig politikk for voksnes læring. Det ble temperatur i debatten og til tross for at den ble noe springende, satte den temaet på agendaen for politikerne. Andre innledere på konferansen var direktør i Folkbildningsrådet Britten Månsson-Wallin, den finske forskeren Jyri Manninen, daglig leder på Sørmarka Berith Bergersen og Knut Erik Larsen fra PROBA. Konferansen ble [dokumentert på nettet](#).

3.3.2. Rom for dannelse - Rum för bildning

Rom for dannelse er et prosjekt med tilskudd fra programmet Nordplus Horisontal med partnere fra Danmark, Sverige og Norge. Prosjektet koordineres av VOFO i nært samarbeid med Nasjonalbiblioteket (Tidligere ABM Utvikling). Prosjektet startet høsten 2010 og avsluttes i februar 2012. I løpet av 2011 ble det holdt prosjektpartnermøter i Århus (DK) og Falun (S) foruten mindre prosjektmøter i Oslo og Tønsberg. Formålet med prosjektet er å utveksle ideer og erfaringer og på dette grunnlag utvikle og utprøve modeller for

samarbeid og samvirke mellom bibliotek, studieforbund og andre voksenopplæringsorganer for å styrke voksnes basisferdigheter. Prosjektet vil bidra til samarbeid og nettverk mellom bidragsytere til voksnes læring; samarbeid om å styrke voksnes basisferdigheter, styrking av sosial

sammenheng i utdanningsområdet og samspill mellom institusjoner som arbeider innen voksnes læring. Prosjektet ønsker å styrke folkbildningen/folkeopplysingen i Norden tverrsektorielt, som en forutsetning for å oppnå hovedmålet om lik rett og tilgang til kunnskap.

Hovedmålgrupper i prosjektet er voksne som savner basisferdigheter (digital kompetanse, hverdagsmatematikk, lesing og skriving, muntlig kommunikasjon) for eksempel grupper eldre, funksjonshemmede, kortutdannede, innvandrere og etniske minoriteter.

3.3.3. Nordisk samarbeid - Folkbildning Norden og NVL

VOFO samarbeider nordisk (og baltisk) gjennom Folkbildning Norden og Nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL). Folkbildning Norden hadde ett møte i 2011, i Helsingfors. Møtet drøftet bl.a. felles nordisk strategi i forhold til EAEA og ICAE, nordiske styremedlemmer til EAEA og ICAE og forholdet til NVL og Nordisk Råd/Ministerråd. Møtet utvekslet erfaringer i forhold til landenes ulike lover og regelverk og offentlige tilskuddsordninger for voksnes læring. Danmark fikk for eksempel en ny lov for de folkeopplysende organisasjonene siste år.

3.3.4. EAEA

VOFO er norsk medlem av the European Association for Education of Adults (EAEA) som har hovedsete i Brussel med medlemmer fra de aller fleste land i Europa. EAEA er en interessepolitisk lobbyorganisasjon med tette kontakter til EU og gjennomfører møter og konferanser av felles europeisk interesse. VOFO deltok på EAEAs generalforsamling i Malmö i juni.

3.3.5. ICAE

VOFO er medlem av *The International Council for Adult Education*. Årets desidert største begivenhet der VOFO var sterkt involvert, var verdenskongressen til ICAE. I juni 2011 var nærmere 800 mennesker samlet nesten en hel uke i Malmö i Sverige for å diskutere hvilke utfordringer voksnes læring må løse for å bidra til "A World Worth Living In", som var kongressens motto.

I løpet av uken holdt både EAEA og ICAE også sine ordinære generalforsamlinger og det

ble parallelt holdt folkehøgskole- og folkeopplysningskonferanser. Under kongressen ble det holdt gode hovedinnledninger av bl.a. den indiske professoren Gita Sen og den britiske forskeren og forfatteren Richard G. Wilkinson. I tillegg ble det avholdt en lang rekke parallelle seminarer og workshops om temaer som bærekraftig utvikling, læring for anstendig arbeid, Freires pedagogikk og Grundtvigs lære. Folkbildningsrådet i Sverige var sammen med ICAE selv koordinator for det store arrangementet. VOFO satt i hovedkomiteen for planleggingen og hadde opplegg og ledelse av flere parallelle seminarer samt innlegg i plenum.

3.3.6. MEDICT

MEDICT-prosjektet (Mobilization for Education and Development through Information and Communication Technology),

er et VOFO-prosjekt finansiert av NORAD og implementert av organisasjonen READ Nepal. Prosjektperioden er 2010-2012. VOFO bidrar spesielt med kompetansebygging av organisasjonene. Fokuset på organisasjonsbygging i prosjektet har imidlertid blitt noe mindre enn opprinnelig planlagt, noe

som skyldes kutt i bevilgningene fra NORAD. VOFO hadde håpet å kunne involvere studieforbundene i større grad i denne delen av prosjektet. I 2011 fokuserte prosjektet på lese- og skriveopplæring av

kvinner samt inntektsbringende entreprenørskapsopplæring. Etter besøk av prosjektet i 2011 laget VOFO denne reportasjen.

Fra MEDICT prosjektet i Nepal

*Møte med voksenopplæringsvenner fra Sør-Afrika på
"A world worth living in"*

3.3.7. Andre internasjonale oppdrag

IFLA

Den internasjonale bibliotekorganisasjonen IFLA arrangerte sin verdenskongress i Puerto Rico i august. VOFO var invitert til å presentere MEDICT prosjektet, som går ut på å gjøre biblioteker om til lokale læringscentre i Nepal.

NIACE 90 år

Vår Søsterorganisasjon I England, NIACE feiret sine 90 år med en jubileumskonferanse i London i april 2011 og VOFO var til stede med gjesteforedrag om internasjonale trender i voksnes læring. Konferansen het "Learning from the past to shape the future" – NIACE 90 år. Til stede var også Prinsesse Anne av England.

The benefit of learning - konferanse for lærende og tilbydere

Scotland's Learning Partnership mener at de som har behov for ny kunnskap er en naturlig del av teamet som skal utvikle gode metoder, og legge til rette for livslang læring. 8. september, på FN's alfabetiseringsdag, inviterte organisasjonen beslutningstagere, tilbydere og lærende til konferanse i Edinburgh. Godt over hundre deltok og halvparten var lærende. VOFO var invitert til å ha to workshops om studieringen som metode. Det var stor deltakelse og interesse for metoden. Deltakerne fikk utdelt heftet THE STUDY CIRCLE - A handbook about a multicultural learning tool (utviklet av VOFO i et tidligere Nordplusprosjekt).

New skills for new jobs

Vår europaorganisasjon, EAEA holdt en større konferanse i Brussel i november om "New Skills for new Jobs". VOFO var til stede, og ledet en workshop under konferansen.

3.3.8. Frivillighet Norge

VOFO har siden opprettelsen i 2005 vært medlem av Frivillighet Norge og samarbeidet med dem om flere aktuelle saker, bl.a. momskompensasjonsordningen. VOFO deltar i de nettverkene i Frivillighet Norge som er aktuelle for oss, blant annet nettverksgruppa Forskning om frivillighet. VOFO var i 2011 også representert i styret ved Kjørsti Gangsø fra Studieforbundet kultur og tradisjon (tidl. Folkekulturforbundet).

Prinsesse Anne på NIACE 90 års jubileum

3.4. Hva har VOFO gjort for å samle og formidle suksesshistorier og gode eksempler fra studieforbundene?

3.4.1. Årets Læringshelt

Det var 17 nominerte til Årets Læringshelt, og mange svært gode kandidater blant disse. Det er et mye høyere antall nominasjoner enn tidligere, noe som er en positiv utvikling. Prisen har vært markedsført aktivt gjennom nettsider, nyhetsbrev og sosiale medier, samt på nettsidene til flere av medlemmene i rådet. Dette har i år gitt et resultat med flere nominasjoner.

Årets Læringshelt 2011 ble Rolf Sagstad. [Les mer om utdelingen her.](#)

3.4.2. Folkeopplysningsprisen

Det var mange nominerte også til Folkeopplysningsprisen 2011. Juryen valgte å tildele prisen til Wikimedia Norge som er ansvarlige for nettleksikonet Wikipedia.

Styreleder i Wikimedia, Jarle Vines mottar Folkeopplysningsprisen av Anne Grette Klunderud fra juryen

Fra statuttene for Folkeopplysningsprisen la juryen spesielt vekt på at prisvinneren bidrar til «vekst og utvikling gjennom kunnskap», «å fremme arbeidet med demokratisering av kunnskap

og kunnskapsformidling" og «at Folkeopplysningen spiller aktivt med i det moderne samfunns streben etter å ha et allmenndannet folk».

4. Samfunnsengasjement

4.1. Hva har VOFO gjort for å følge opp målformuleringene i Tronutredningen og stimulere til økt innsikt på områdene?

Målformuleringene i Tronutredningen – som er identiske med de overordnede mål i Lov om voksenopplæring – er "ledestjerner" for mange tiltak fra VOFO overfor studieforbundene. Ut fra dem har vi tatt tak i flere av de seks målene, laget seminarprogram og gjennomført seminarer under VOFO Læring og Kompetanse. Vi har dessuten laget presentasjoner om målene og brukt dem i foredrag i studieforbundene, regionene og ellers. Vi har bakt inn formuleringer fra de overordnede målene i politiske uttalelser og dokumenter, blant annet overfor KUF-komiteen i Stortinget og partigruppene. De overordnede målene må "selges inn" både internt i egne rekker og eksternt i opinionen. Dette er et langsiktig arbeid som VOFO fortsetter med.

4.2. Hva har VOFO gjort for å koordinere, samle og utveksle erfaringer for å møte nye samfunnsbehov?

4.2.1. Bærekraft

NVL - læring for bærekraftig utvikling

VOFO fikk i 2011 i oppdrag av NVL å utvikle et nordisk nettverk for "Læring for bærekraftig utvikling". Det ble opprettet et elektronisk nettverk som fungerte som referansegruppe og støttegruppe for arbeidet med å samle inn gode eksempler på læringsaktivitet for bærekraftig utvikling. Det ble også opprettet en facebookgruppe for nettverket. Eksempelene finner du på [NVLs nettsider](#).

NMR - Klima og miljø i voksen- og etterutdannelserne

I 2010 fikk VOFO i oppdrag av NMR og NVL å kartlegge Klima og Miljø i voksen og etterutdannelserne i Norden. Prosjektet fortsatte inn i 2011 og ble avsluttet i oktober. En nordisk arbeidsgruppe på ca. 15 møttes i januar 2011 for å bearbeide undersøkelsen og være rådgivere for videre arbeid. Undersøkelsen og eksempler på tilbud ble presentert og diskutert på flere seminarer og workshops i Norden. I august 2011 leverte VOFO rapporten *Kunnskap for bærekraftig utvikling, en oversikt over tilbud til voksne i Norden* til Nordisk Ministerråd. I oktober var VOFO ansvarlig for et nordisk seminar der rapporten var bakgrunn for drøfting av tiltak for en god strategi i Norden for kunnskap for bærekraftig utvikling.

4.3. Hva har VOFO gjort for å stimulere til fornyelse og kompetanseheving ved å utvikle VOFO Læring & kompetanse som studieforbundenes og frivillig sektors egen læringsarena?

4.3.1. VOFO Læring og kompetanse

VOFO Læring og kompetanse skal både være en arena for kompetanseutvikling, og et møtested. De månedlige VOFO Læring og kompetanse-seminarene hadde til sammen ca.140 deltakere i 2011.

VOFO Læring og kompetanse bygger sine valg av temaer på behov som fremkommer fra studieforbund og medlemsorganisasjoner. Seminarene utvikles i et team av VOFOs medarbeidere i samarbeid med aktuelle innledere i det norske og nordiske voksenopplæringsmiljøet.

Seminarer og konferanser i 2011 gikk på temaer som:

- Interessepolitikk, hva, hvem, når?
- VO-lovens målområde F – om studieforbundenes tilbud som skal være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne
- prosjektledelse
- ledelse av frivillige organisasjoner
- suggestopedi – rask læring med humor, struktur og ledelse

Alle seminar evalueres av deltakerne og tilbakemeldinger på evalueringsspørsmålene er generelt positive som: "Svært relevant!", "veldig nyttig for mitt videre arbeid", "nyttig å høre fra ulike erfaringer", "fikk godt påfyll og mye inspirasjon", "over all forventning", men det er også kommentarer som "for lange innledninger", "ønsker mer variasjon", "for detaljerte power points" og et generelt ønske om mer tid til dialog, både i programmet og pausene.

4.3.2. Årskonferansen 2011

VOFO arrangerte i forbindelse med Årsmøtet på Danskebåten også en studieforbundskonferanse med tittel "Kan folkeopplysningen forme framtiden?" Hvordan kan studieforbundene være premissleverandør og ikke bare tilpasse seg en utvikling andre styrer? Hovedarbeidet var knyttet til introduksjon om og arbeid med metoden "Foresight", et verktøy for læring og strategiutvikling. Jan O. Dietz som har arbeidet med dette i Forskningsrådet ledet arbeidet.

I København hadde vi et givende seminar med vår danske søsterorganisasjon Dansk Folkeopplysnings Samråd der vi fikk innledninger og diskusjoner rundt deres fremtidsarbeid. Dette seminaret var lagt til Grundtvigs «Vartorv».

På båten tilbake til Oslo arbeidet vi videre med framtidstenkningen. Ca. 60 kolleger deltok på turen.

Årskonferansen samlet på Vartorv i København

5. Utvikling og kvalitetsarbeid

5.1. Hva har VOFO gjort for å initiere og gjennomføre kvalitets- og metodeutviklingsprosjekter?

5.1.1. Skills bank

Skills bank er et Leonardoprosjekt ledet av Høgskolen i Oslo og Akershus. VOFO er partner og de øvrige partnerne representerer England, Tyskland og Frankrike. Prosjektet skal se på muligheten for å bygge opp en database for dokumentasjon av læringsutbytte i forhold til de nasjonale kvalifikasjonsrammeverkene. (I Norge NKR – nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk). Prosjektet startet senhøsten 2011 og prosjektperioden strekker seg til 2013.

5.1.2. EQM

VOFO har siden oppstarten av ALL-prosjektet i 2003 jobbet med systematisk kvalitetssikring av læringstilbydere. Høsten 2011 ble det etablert et nettverk som skal følge opp de tidligere prosjektene som har utviklet EQM (European Quality Mark). Nettverket er finansiert gjennom Grundtvig programmet og er koordinert fra Island. Hensikten er å se på muligheten for etablering av nasjonale EQM-sertifiseringskontorer i Europa. VOFO representerer Norge i nettverket.

5.1.3. Utvikling av nye studieplaner

VOFO fikk i 2011 tilskudd fra Kunnskapsdepartementet for å se på struktur og kvalitet i studieplaner som er utviklet og som utvikles i henhold til regelverket etter ny Lov om voksenopplæring. Etter loven er studieplanen et svært viktig dokument, som skal beskrive bl.a. læringsmål, målgrupper, metoder, varighet og pedagogiske ressurser i et kurs. Ved å gå inn i et utvalg studieplaner ser VOFO på hvordan studieforbundene følger opp lovens bokstav. Rapporten kommer i 2012.

5.2. Hva har VOFO gjort for å stimulere til økt forskning om voksnes læring?

5.2.1. Forskning

Med bakgrunn i ny Voksenopplæringslov ønsket VOFO og studieforbundene igjen å få satt fokus på forskning om virksomheten i studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner. Dette var et sentralt tema da den forrige Lov om voksenopplæring (1976) ble vedtatt og iverksatt. Det er innhentet synspunkter og ønsker fra studieforbundene om temaer det kunne forskes på. Det er kommunisert med våre nærmeste forskningsmiljøer i Norge og Norden hva og hvordan forskningen kan fokuseres. I november 2010 ble det opprettet et eget institutt ved NTNU, Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap, med dr.philos. Sigvart Tøsse som leder. Arbeidet fremover ses også i lys av det nye instituttets arbeid med deres etablerte Masterprogram i voksnes læring, og deres Bachelorstudium. VOFO er i kontakt med instituttet, med KD og med det nordiske forskningsmiljøet på voksnes læring.

5.2.2. Nettverk for forskning på frivillighet

VOFO er medlem i Frivillighet Norges nettverk for forskning på frivillighet. Nettverksgruppen arbeider med spørsmål knyttet til kunnskap om frivillig sektor og verdien av frivillighet i Norge. Forskningssatsningen på dette området er svak og lite systematisk sammenlignet med andre land.

5.3. Hva har VOFO gjort for å utvikle en reflektert etisk standard i samarbeid med studieforbundene?

VOFO har blant annet, etter å ha sett på tilsvarende arbeid i Sverige, presentert planer for å utvikle en etisk standard for

studieforbundenes virksomhet. Vi har ikke så langt fått gjennomslag for dette.

5.4. Hva har VOFO gjort for å initiere samhandling om erfaring og ideer, skape og tilby møteplasser for dialog?

5.4.1. Reisestipend

Voksenopplæringsforbundet administrerer Kunnskapsdepartementets reisestipendordning for medarbeidere i studieforbundene.

Stipendmuligheten er ment å stimulere til studiereiser i utlandet og bygging av internasjonale nettverk for samarbeid på voksenopplæringsfeltet. Søkerne ble, i lys av den nye Lov om voksenopplæring og målområdene der, spesielt bedt om å fokusere på bærekraftig utvikling i videste forstand. Stipendsøknadene prioriteres av studieforbundene. VOFO beslutter endelig tildeling. I 2011 hadde vi 79 søkere fra 14 studieforbund, en søknadssum på kr.1.129.000 og delte ut 46 stipend på til sammen kr.350.000 til 33 kvinner og 13 menn fra hele landet. Reisene gikk også i 2011 til ca.25 land over hele verden, med stort spenn i både formål og utbytte. VOFO besitter et rikt utvalg reiserapporter til bruk for interesserte.

5.5. Hva har VOFO gjort for å initiere utvikling av felles tekniske løsninger for administrasjon og rapportering (dokumentasjon, statistikk og informasjon)?

VOFO ønsker å styrke og utvikle kvalitetsarbeidet kontinuerlig både internt og i forhold til studieforbundene. Et nytt kurs- og administrasjonssystem (KAS), [Kvalitetsweb](#) og et effektivt, elektronisk arkiveringssystem, Docushare, er verktøy som skal sikre god og troverdig dokumentasjon, gode rutiner og en kvalitetssikret utvikling.

5.6. Hva har VOFO gjort for å bruke sitt internasjonale nettverk til å formidle ideer, impulser og utvikling blant studieforbundene?

5.6.1. DialogWeb

På oppdrag fra NVL (Nordisk Nettverk for Voksnes læring) har VOFO den norske redaktøren i [DialogWeb](#), et webtidsskrift om voksnes læring i Norden. I 2011 bidro VOFO med 6 artikler, og var i tillegg ansvarlig redaktør for den trykte spesialutgaven av Dialog som ble laget til verdenskonferansen «A world worth living in» i Malmø.

5.6.2. InfoNet

European InfoNet Adult Education er et Europeisk nettverk finansiert som prosjekt gjennom EUs Grundtvigprogram. Prosjektperioden var 2006-2011. VOFO har vært en av partnerne, men ansvarlig søkerorganisasjon er den katolske føderale voksenopplæringsorganisasjonen i Tyskland, (Katholische Bundesarbeitsgemeinschaft für Erwachsenenbildung). InfoNet har bygget opp en database med artikler og faktainformasjon om voksenopplæring i de europeiske landene. Databasen finnes på www.infonet-ae.eu/ Prosjektet ble avsluttet i 2011, men VOFO holder muligheten åpen for å delta i en videreføring dersom en ny søknad skulle bli innvilget i 2012. I 2011 deltok VOFO på avslutningskonferansen for InfoNet i Dingden, Tyskland.

5.7. Hva har VOFO gjort for å stimulere til at studieforbundene regelmessig gjennomgår egne kvalitetsrutiner?

5.7.1. Kvalitetsweb

VOFOs Kvalitetsweb er et elektronisk verktøy som har som formål å hjelpe studieforbundene og medlemsorganisasjonene i arbeidet med kvalitetssikring av egen organisasjon og virksomhet. Den inneholder en samling av dokumenter som er rettleidende og kan ligge til grunn for kvalitetsarbeidet. Kvalitetsweben viser til aktuelle lover, regler og definisjoner, drøfter

nøkkelerverdier og belyser med eksempler fra studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner. Den presenterer i tillegg aktuelle kvalitetssikringsverktøy. VOFO oppgraderer verktøyet kontinuerlig. Målet var i

2011 å legge inn gode eksempler på studieplaner. Eksempelene skal være etter modellen i nytt kurs- og administrasjonssystem og vil derfor bli lagt inn først når dette er helt klart

DEL B: VOFOs organisasjon og drift

6. Organisasjon

6.1. Årsmøte

Årsmøtet dette året ble lagt til DFDS Seaways. Møtet samlet 67 deltakere, derav 35 stemmeberettigede. Vox var invitert til møtet og var representert ved Sigrun Røstad. Trond Markussen, AKS og Marit Jacobsen, Studieforbundet kultur og tradisjon ledet møtet. Årsmøtet godkjente reviderte vedtekter for VOFO og Strategiplan 2012 – 2014.

Styrets sammensetning før årsmøtet 2011:

Leder: Hege I. Fossum, FSF

Nestleder: Alfredo de la Nuez, FU

Styremedlemmer:

Kristin Orestad Clementz, MSF

Hallvard Julseth, Folkekulturforbundet

Åsmund Haugseth, Aftenskolen

Tom Runar Hansen, AOF Norge

Rep. for VOFOs ansatte: William Evans

1.vara Anne Grethe Klunderud, FS

2.vara Sonja Jacobsen, BSF

Vara for VOFOs ansatte: Astrid Thoner.

Etter årsmøtet ble styrets sammensetning for 2011/2012 slik:

Leder: Trond Enger, Studieforbundet Natur og Miljø, 2 år

Nestleder: Kristin Orestad Clemenz, Musikkens studieforbund, 1 år

Styremedlemmer:

Åsmund Haugseth, Aftenskolen, 1 år

Halvard Julseth, Folkekulturforbundet, 2 år

Tove Johansen, AOF, 2 år

Anne Grethe Klunderud, FS, 1 år

Rep. for VOFOs ansatte: William Evans, 1 år

1. vara: Trond Markussen, AKS

2. vara: Jon Andreas Hasle, NKRS

Vara for VOFOs ansatte: Anne Berit Sveen

Valgkomité:

Trond Eklund Johansen, Musikkens

Studieforbund

Hege Fossum, Frikirkelig Studieforbund

Ingebjørg Gram, Folkeuniversitetet

Revisor: AS. Revision, Otter Brødholt (ny).

6.2. Ekstraordinært årsmøte

29. september ble det gjennomført et ekstraordinært årsmøte for å behandle et forslag til endring av VOFOs vedtekter. Årsaken til møtet var et sterkt ønske om endring av representasjonen i VOFOs årsmøte. Saken om endring i § 5.5 i VOFOs vedtekter ble utsatt fra ordinært årsmøte i mai. Styret vedtok i møte 22. august å innkalle til ekstraordinært årsmøte for å behandle forslaget. Innkalling skjedde i brev av 31. august. Endringsforslaget innebar en styrking av de største studieforbundene representasjon i VOFOs årsmøte. Forslaget fikk ikke det nødvendige 2/3-dels flertall og ble dermed ikke vedtatt.

6.3. Styrets arbeid

Styret hadde i 2011 7 styremøter, inkludert et styreseminar sammen med staben. Styret behandlet til sammen 58 saker. Blant de viktigste sakene styret drøftet siste år var Organisasjonsutvalgets rapport, ny strategiplan, revidering av vedtekter, nytt kurs- og administrasjonsprogram for studieforbundene – KAS (se egen omtale), interessepolitiske prioriteringer (se egen omtale). Styret har ført viktige diskusjoner med tanke på å styrke det interessepolitiske arbeidet for å befeste studieforbundene posisjon og økonomi.

Målet er å utvikle og synliggjøre studieforbundenes bidrag til individets og samfunnets behov for kunnskap, kompetanse og demokratisk utvikling. For å styrke dette arbeidet, vedtok styret på slutten av året å utlyse en ny stilling som kommunikasjonsrådgiver med mediekontakt og medieovervåkning som et viktig ansvarsområde. Styrets hovedansvar er å styrke VOFO som en målrettet og effektiv paraplyorganisasjon gjennom gode styringsverktøy som strategiplan, budsjett og regnskap.

6.4. Grupper, komiteer og utvalg nedsatt av styret

6.4.1. Organisasjonsutviklingsutvalget

Styret nedsatte i 2010 et utvalg som skulle se på VOFOs organisasjon i dag og i framtiden. Utvalget besto av Hege Fossum, Alfredo de la Nuez, Kjærsti Gangsø og generalsekretæren. Utvalget fortsatte arbeidet og fremmet sin innstilling i januar 2011 med bl.a. forslag til ny strategiplan og reviderte vedtekter for VOFO. Styret behandlet utvalgets innstilling og fremmet på dette grunnlag forslag til revisjon av VOFOs vedtekter på enkelte punkter til årsmøtet 2011. Forslag til ny Strategiplan 2012 – 2014 ble også fremmet for årsmøtet på grunnlag av utvalgets innstilling. En viktig endring utvalget foreslo, og som fikk gjennomslag i årsmøtet, var en ny tredeling av VOFOs kjerneoppgaver: 1) Interessepolitikk, 2) Forvaltningsoppgaver og 3) Faglige oppgaver, nettverk og utviklingsarbeid.

6.4.2. Vedtektskomitéen

Styret vedtok i møte 22. august å nedsette en vedtektskomité for å gjennomgå alle sider ved VOFOs vedtekter. Komiteen skulle ha et helhetlig perspektiv i sin behandling og vurdere både struktur, sammenheng og språkbruk i vedtektene. Komiteen skulle foreslå vedtekter for VOFO som forholder seg til gjeldende lov om voksenopplæring og ble oppfordret til å tenke framtidsrettet. Komiteen startet sitt arbeid i oktober, hadde tre møter og utredningsarbeid mellom møtene, og fremmet sin innstilling til nye vedtekter for styret i desember. Styret vedtok å sende komiteens

vedtektsforslag ut på høring i studieforbundene med frist i januar 2012. (Vedtektene er sak på årsmøtet 2012).

Vedtektskomitéen bestod av:

Åsmund Haugseth, (leder)styret, Aftenskolen Høyres Studieforbund, Tove Johansen, styret, Studieforbundet AOF, Trond Markussen, varamedlem i styret, AKS, Trygve Ellingsen, Studieforbundet Folkeuniversitetet og Inge Carlén, Venstres Studie- og Opplysningsforbund.

6.4.3. Kommunikasjonsutvalg

Styret gav i oktober styreleder fullmakt til å håndplukke ei ungdommelig, engasjert og nytenkende gruppe til å sette i gang et tankearbeid om kommunikasjon for framtida i VOFO. Spørsmålene som gruppa skulle ta utgangspunkt i dreide seg om: Hvilke ord og begreper skal vi bruke om studieforbundenes virksomhet? Bør vi i større grad drive merkevarebygging? Hvilke overordnede endringer må til for at denne virksomheten i større grad skal oppleves som betydningsfull av medlemsorganisasjonene selv? Hvordan kan denne virksomheten bli synlig utad, og bidra til å sette dagsorden i samfunnsdebatten? Gruppa ble satt sammen i løpet av desember, og består av:

Trond Enger (Studieforbundet Natur og Miljø)
Inge Carlén (Populus)
Julie Lødrup (Manifest Analyse)
Åsmund Haugseth (Aftenskolen Høyres studieforbund)
Gina Maria G. Østmoe (Senterpartiets Studieforbund)
Eli Ulvestad (Studieforbundet kultur og tradisjon)
Hilde Søråas Grønhovd, VOFO (sekretær)

Gruppa vil starte sitt arbeid i 2012.

6.5. Ledermøter og medlemsmøter

Det ble holdt to ledermøter i løpet av året. Det første 9. mars, det andre 29. september.

Ledermøtet 9.mars 2011, Bjørvika konferansesenter:

- 1) Nøkler til godt organisasjonsarbeid, ved bedriftsrådgiver Jørn Bue Olsen.
- 2) Fire studieforbund blir til to, om fusjoner, utfordringer og muligheter.
- 3) Nye utfordringer og nye krav i ny lov, ved direktør Jan Ellertsen, Vox
- 4) Annen informasjon: KAS, beregning av grunntilskudd og trappetrinnsmodell, læringsdagene og om årsmøte og årskonferanse.

Ledermøte 29. september 2011, IKM-huset på Grønland.

- 1) KAS – status og videre framdrift av kurs- og administrasjonsprogrammet

- 2) Oppfølging av ny lov og forskrift om bl.a.
  - a) fusjoner
  - b) trappetrinnsmodell
  - c) godkjenningssprosedyrer for studieforbund
  - d) andre overgangsordninger
- 3) Andre infosaker og saker fra studieforbundene.

Fusjon var tema på ledermøtet i mars. Her er Jan Heier (Populus) og Sonja Jacobsen (BSF).

7. Administrasjon

7.1. Ansatte på VOFOs hovedkontor

Personalet hadde i 2011 to dagssamlinger der strategiplaner og arbeidsplaner ble drøftet, (6. januar og 24. august) samt en personaltur til Wien sammen med regionale konsulenter. En rådgiver fra SPK holdt et halvdagsseminar om den nye pensjonsordningen med påfølgende

personlig rådgiving. Det elektroniske arkivsystemet Docushare ble innført i 2011. Personalet fikk opplæringsseminar for å kunne ta det i bruk på en effektiv måte. I desember 2011 lyste VOFO ut en stilling som kommunikasjonsrådgiver med søknadsfrist 4/1-2012.

Navn	Stilling	% stilling
Sturla Bjerkaker	Generalsekretær	100 %
Ellen Stavlund	Ass. generalsekretær	100 %
William Evans	Seniorrådgiver	100 %
Astrid Thoner	Seniorrådgiver	100 %
Maj-Britt Sæther	Administrasjonskonsulent	100 %

Anne Berit Sveen	Økonomikonsulent	75 %
Hilde S. Grønhojd	Informasjonsrådgiver	100 %
Xiaowei Aakervik	Prosjekt/kontorassistent	67 %
Berit Mykland	Seniorrådgiver	60 %

7.1.1. Likestilling

VOFO har i 2011 hatt 9 ansatte, 2 menn og 7 kvinner. Kvinner er overrepresentert på feltet Voksnes læring, og det er et mål å rekruttere flere menn generelt og flere kvinner i lederstillinger.

7.1.2. HMS

Sykefraværet i VOFO var i 2011 på 2,89 %. VOFOs ledelse har gjennomgått det obligatoriske HMS kurset og deltatt på brannvernkurs i regi av gårdeier. VOFO har skriftlige prosedyrer for HMS-arbeidet og Anne Berit Sveen er verneombud. VOFO støtter ansatte som ønsker å delta i treningsopplegg økonomisk. VOFO forurensrer ikke det ytre miljø ved sin virksomhet.

Sommeravslutning for de ansatte

7.1.3. Representasjon 2011

Organisasjon/institusjon	Navn	Representant/vararep.	Periode
Nettverk for Forskning på Frivillighet, Frivillighet Norge	Astrid Thoner	Medlem	2007-
Utvikling av Kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, KD	Ellen Stavlund	Representant	2011-
Realkompetanseprosjektet, Vox	Ellen Stavlund	Representant	2011-
Nasjonalt forum for karriereveiledning, Vox	Ellen Stavlund	Representant	2011-
Læringshelptprisen	Berit Mykland	Sekretær	2011-

Folkeopplysningsprisen	Astrid Thoner	Sekretær	2011-
Forum for europeisk utdanningspolitikk	Sturla Bjerkaker	Representant	2005-
Grundtvig programutvalg	Tore Friis-Olsen	Medlem	2011-
	Ellen Stavlund	Varamedlem	2011-
Leonardo da Vinci programutvalg	Ellen Mohaugen	Medlem	2011-
	Ingebjørg Gram	Varamedlem	2011-
ICAE Executive Board	Sturla Bjerkaker	Treasurer	2011-
Folkbildning Norden	Sturla Bjerkaker	Representant	2011-
Nordisk redaktørnettverk	Hilde S. Grønhovd	Redaktør	2008-
Læringsdagene	Hilde S. Grønhovd	Prosjektleder	2008 -
SSP Senter for seniorpolitikk	Berit Mykland	Representant	2005-
Seniornett Norge	Sturla Bjerkaker	Medlem av rådet	2007-
EAEA	Sturla Bjerkaker	Medlem av kontrollutvalget	2011-
Basic Skills Network	Ellen Stavlund	Representant	2011-

7.1.4. Prosjekter

Prosjektnavn	Land/Område	Kontaktperson VOFO	Periode
MEDICT	Nepal	William Evans	2010-
Skills Bank	Europa	William Evans	2011-
EQM	Europa	Ellen Stavlund	2011-
InfoNet	Europa	Hilde S. Grønhovd	2006-2011
Rom for Dannelse	Norden	Sturla Bjerkaker	2010-

7.1.5. Studietur for ansatte

I slutten av september arrangerte VOFO studietur for de ansatte på hovedkontoret og i regionene. Turen gikk til Wien, og der var det mye både å høre, lære og oppleve. Mozart og Folkeuniversitetene stod på agendaen, det gjorde også et besøk i museet på Karl Marx Hof, et bolig-politisk flaggskip for sosialdemokratene i 1920- og -30-åra. Giganten er hele 1,2 kilometer lang og dekker et areal på 156.000 kvadratmeter. For historisk interesserte var også besøket på dokumentasjonssenteret ÖVA, Arkivet for dokumentasjon av østerrikske utdanningssentra, et høydepunkt. Der fikk vi høre historien om de tre Folkeuniversitetene i Wien, Ottakring, Volksun og det mest berømte av dem alle – Urania. Dette folkeuniversitetet ble åpnet i 1910. Med sitt store observatorium, under en

godt synlig kuppel på taket, hadde Urania faktisk besøk og gjesteforelesning av den ikke så ukjente Albert Einstein i 1921. Første dags besøk på Meidling Voksenopplæringsinstitutt viste likheter, men også betydelige forskjeller på sammenlignbare aktiviteter i Østerrike og Norge. En tydelig forskjell er at man går mye lengre ned i aldersgruppene i Østerrike. Vi møtte 15-årige elever og lærlinger i Meidlings lokaler, og det kan vel knapt kalles voksenopplæring?

Dagen etter fikk vi en bred gjennomgang av voksenopplæringspolitikken i Utdanningsdepartementet. Der fikk vi høre at det i dag finns 272 voksenopplæringsentra i Østerrike. Disse tilbyr 47.000 kurs og seminarer for rundt regnet en halv million deltakere. Østerrikerne har veldig fokus på kvalitetssikring, både av undervisningsprogrammene og læringsinstitusjonene.

Nyttig dialog på studietur i Wien

7.2. VOFO i Regionene - 2011

<p>VOFO Østfold Styreleder Arne Øren Studieforbundet AOF</p> <p>Regionssekretær Guttorm Lyshagen Inspiria-senteret, Bjørnstadvn.16, 1712 Grålum Tlf: 95 11 07 27 E-post: ostfold@vofo.no</p>	<p>VOFO Akershus Styreleder Liv Lønskog Studieforbundet kultur og tradisjon</p> <p>Regionkonsulent Marit Sørle/Else Aronsen Fetveien 1E, 2007 Kjeller Tlf: 41 56 87 44 E-post: akershus@vofo.no</p>
<p>VOFO Oslo Styreleder Merete Bellingmo Studieforbundet AOF</p> <p>Regionkonsulent Berit Mykland Pb. 9339, Grønland 0135 Oslo Tlf.: 22 41 00 00 Fax: 22 41 00 01 E-post: oslo@vofo.no Besøksadr. Motzfeldtsgt. 1, 0187 Oslo</p>	<p>VOFO Hedmark Styreleder Gunhild Grønvold Studieforbundet Natur og Miljø E-post: hedmark@vofo.no</p> <p>Regionkonsulent Arne Bjørgan (til mai.11)</p>
<p>VOFO Oppland Styreleder Trond Eklund Johansen Hedmark og Oppland musikkråd</p> <p>Regionkonsulent Dag Lindvig Studieforbundet kultur og tradisjon Vågåvegen 35, 2680 Vågå Tlf.:61 21 77 51 mob: 97 56 11 60 E-post: oppland@vofo.no</p>	<p>VOFO Buskerud Styreleder Anne-Lise Jordanger Studieforbundet AOF</p> <p>Regionkonsulent Grethe H.Knutsen (sykmeldt.) Vikar: Trine Aass, Gamle Sørenskrivergården, Stryken 8, 3300 Hokksund Tlf.: 32 75 90 30 mobil.: 47 30 82 32 E-post: buskerud@vofo.no</p>
<p>VOFO Vestfold/Telemark Styreleder Rolf Gunnar Haagensen Idrettens studieforbund</p> <p>Regionkonsulent Liv Nordman Postboks 145, 3251 Larvik mobil:90 65 56 21 E-post: vestfold@vofo.no</p>	<p>VOFO Agder Styreleder Gro Monsen Høiby Studieforbundet AOF</p> <p>Regionkonsulent Liv Nordman Postboks145, 3251 Larvik mobil: 90 65 56 21 E-post: agder@vofo.no</p>

<p>VOFO Rogaland Styreleder Sigmund Fosse Studieforbundet AOF</p> <p>Regionkonsulent Ivar Finnesand/Tarald Oma Postboks 661, 4001 Stavanger Besøksadresse Jens Zetlitzgt.21 Stavanger Tlf.: 51 50 02 65 a) mobil: 93 45 94 90 E-post: rogaland@vofo.no</p>	<p>VOFO Hordaland Styreleder Trygve Ellingsen Studieforbundet Folkeuniversitetet</p> <p>Regionkonsulent Torgeir Toppe Pb.33, 5803 Nygårdstangen 5838 Bergen Tlf: 95 93 26 93 E-post: hordaland@vofo.no</p>
<p>VOFO Sogn og Fjordane Styreleder Ove Roger Indrekvam Studieforbundet Folkeuniversitetet E-post: o-rog-in@online.no</p> <p>Regionkonsulent Marlene Dybaa soqn.fjordane@vofo.no</p>	<p>VOFO Møre og Romsdal Styreleder Ulrik Opdal Idrettens Studieforbund</p> <p>Regionkonsulent Christine Svoren Idrettsvn. 2, 6413 Molde E-post: more.romsdal@vofo.no</p>
<p>VOFO Sør-Trøndelag Styreleder Ann-Kristin Emblem Studieforbundet Folkeuniversitetet E-post: sor.trondelag@vofo.no</p> <p>Ingen regionkonsulent</p>	<p>VOFO Nord-Trøndelag Styreleder Bjørn Finanger BSF Nordenfjeldske</p> <p>Regionkonsulent Arne Jostein Vestnor Pb.2660, 7735 Steinkjer Tlf.: 74 11 13 17 Fax: 74 11 13 00 E-post: nord.trondelag@vofo.no</p>
<p>VOFO Nordland Styreleder John L. Andreassen Senterpartiets Studieforbund</p> <p>Daglig leder Jørn Helge Sørensen Storgt. 1 b, 8006 Bodø Tlf.: 75 55 83 33 Fax: 75 55 83 34 E-post: nordland@vofo.no</p>	<p>VOFO Troms Styreleder Knut M. Pedersen Studieforbundet AOF E-post: tromso@vofo.no</p> <p>Ingen regionkonsulent</p>
<p>VOFO Finnmark Styreleder Nils Petter Pedersen Musikkens studieforbund</p> <p>Daglig leder Tone Andersen Pb. 1237, 9504 Alta Tlf.: 78 43 70 98 Fax: 78 43 79 85 E-post: finnmark@vofo.no</p>	

8. Medlemsorganisasjoner

VOFO har i 2011 hatt 20 studieforbund som medlemmer, med til sammen 471 medlemsorganisasjoner. Her er den komplette oversikten:

Aftenskolen Høyres Studieforbund

Høyres Hovedorganisasjon
Høyres Studenterforbund
Senior Høyres Landsforbund
Unge Høyres Landsforbund

AKS

Akademikerforbundet
Arkitektenes Fagforbund
Bibliotekarforbundet
Den norske kirkes presteforening
Den norske legeforening
Den norske tannlegeforening
Den norske veterinærforening
Econa
Fjellugla kompetansesenter
Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening
Norges Farmaceutiske Forening
NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon
Norsk radiografforbund
Norges Juristforbund
Norges Kommunerevisorforbund
Norges Interne Revisorer Forening
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk forskerforbund
Naturviterforbundet
Norsk Psykologforening
Norsk Sykepleierforbund
Politiets Fellesforbund
Samfunnsviternes fagforening
Samfunnsøkonomenes fagforening
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

AOF Norge

Arbeiderbevegelsens Presseforbund
AEF–Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske Forbund
Arbeidernes Ungdomsfylking
Arbeiderpartiet
EL & IT Forbundet
Fagforbundet
Fellesforbundet

Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere
Folkets Hus Landsforbund
Forbundet for Ledelse og Teknikk
Foreningen Norges Døvblinde
Framfylkingen - LOs barne- og familieorganisasjon
Handel og Kontor i Norge
Industri Energi
Kristne Arbeidere
Landsorganisasjonen i Norge
LO-Stat
Musikernes fellesorganisasjon
Norges Handikapforbund
Norges Handikapforbunds Ungdom
Norges Offisersforbund
Norsk Arbeidsmandsforbund
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund
Norsk Folkehjelp
Norsk Jernbaneforbund
Norsk Lokomotivmannsforbund
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund
Norsk Sjømannsforbund
Norsk Tjenestemannslag
Norsk Transportarbeiderforbund
Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon - NISO
Skolenes landsforbund

Bygdefolkets Studieforbund

Gartnerhallen
Geno
Gjensidige Forsikring
HOFF SA
Honningcentralen
Landkreditt bank
Norges Bygdekvinnelag
Norges Bondelag
Norges Bygdeungdomslag
Norges Pelsdyrslag
Norges Skogeierforbund
Norsk Landbruksrådgivning
Norsk Sau- og Geit
Norske Felleskjøp
Norsvin
Nortura

Senter for Opplæring i Anleggsgartnerfaget
TINE
TYR Norsk kjøttfeavlslag

Folkekulturforbundet **Nytt navn fra 01.06.11:**

Studieforbundet kultur og tradisjon

Båtlaget Braute
DIS – Norge
Fantasiforbundet
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HATS (Kompetansesenter for revy og teater)
Internasjonalistene
Kringkastingsringen
Landsforbundet av Motorhistoriske
    Kjøretøyklubber
LUFS - Landslaget for nærmiljøskolen
Landslaget for lokalhistorie
Landslaget lokalhistorie i skolen
Noregs Mållag
Noregs Ungdomslag
Norges Husflidslag
Norges Museumsforbund
Norsk Amatørteaterforbund
Norske Kveners Forbund
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Forening for Kulturhistorisk
    Sverdfekting
Norsk Kulturarv
Norsk Målungdom
Norsk Quilteforbund
Norsk Selskap For Fotografi
Organisasjon for Scenekjempere i Norge
Rosegården Teaterhus
Samenes Folkeforbund
Seniordans Norge
Vestlandske Teatersenter
Vestnorsk kulturakademi

Frikirkelig studieforbund

Credokirken Studieråd
De Frie Evangeliske Forsamlinger
Den Nordisk Katolske Kirke i Norge
Det Norske Baptistsamfunn
Det Norske Misjonsforbund
Fredsfyrsten
Frelsesarmeens Studieforbund
Gospel United International Church
Josvakirkens Studieråd

Kirken av Guds Nåde Studieråd
Kristent Fellesskap Bergens Studieforbund
Mercy House
Maran Ata Norge
Metodistkirken
Navigatørene NHH
Norges Kristne Råd
Norges Unge Katolikker
Pinsevennenes Studieråd
Sentermenigheten i Asker Studieråd
Stiftelsen Kraft
Studentforeningen Navigatørene
Syvendedags Adventistsamfunnet
Ungdom i Oppdrags Studieråd
Vineyard Kristne Fellesskaps Studieråd

Funksjonshemmedes Studieforbund

ADHD Norge
Afasiforbundet i Norge
Autismeforeningen i Norge
Cerebral Parese Foreningen
Dysleksiforbundet i Norge
Foreningen for arm- og benprotesebrukere,
    MOMENTUM
Foreningen for Hjertesyrke Barn
Foreningen for Kroniske Smertepasienter
Foreningen for Muskelsyke
Foreningen for Søvn sykdommer
Foreningen for voksne med medfødt hjertefeil
Hørselshemmedes Landsforbund
Landsforeningen for Hjerter- og Lungesyke
Landsforeningen for Huntingtons Sykdom
Landsforeningen for Nyrepasienter og
    Transplanterte
Landsforeningen for Overvektige
Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri
Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge
Landsforeningen – We Shall Overcome
Landsforbundet for kombinert Syns- og
    Hørselhemmede/Døvblinde
Landsforbundet for Utviklingshemmede og
    Pårørende
Foreningen for Marfans Syndrom
Mental Helse Norge
Morbus Addisons Forening
Multipel Sklerose Forbundet i Norge
Norges Astma- og Allergiforbund
Norges Blindeforbund
Norges Blindeforbunds Ungdom
Norges Diabetesforbund
Norges Døveforbund

Norges Fibromyalgi Forbund
Norges Migreneforbund
Norges Myalgisk Encefalopati Forening
Norges Parkinsonforbund
Norsk Cøliakiforenings Ungdom
Norsk Dystoniforening
Norsk Epilepsiforbund
Norsk Forbund for Svaksynte
Norsk forening for Ehler Danlos Syndrom
Norsk Forening for Nevrofibromatose
Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta
Norsk Forening for Slagrammede
Norsk Forening for Stomi- og
Reservoaropererte
Norsk interesseforening for Stamme
Norsk Lymfødemforening
Norsk Psoriasisforbund
Norsk Revmatikerforbund
Norsk Thyreoideaforbund
Norsk Tourette Forening
Ryggforeningen i Norge
Ryggmargsbrokk- og hydrocephalusforeningen
Rådgivning om Spiseforstyrrelser
Støtteforeningen for Kreftsyke Barn
Ungdomsgruppa i Kreftforeningen

Idrettens Studieforbund

Norges Ake-, Bob- og Skeletonforbund
Norges Amerikanske idretters Forbund
Norges Badminton Forbund
Norges Bandyforbund
Norges Basketballforbund
Norges Bedriftsidrettsforbund
Norges Biljardforbund
Norges Bokseforbund
Norges Bordtennisforbund
Norges Bowlingforbund
Norges Bryteforbund
Norges Bueskytterforbund
Norges Castingforbund
Norges Cricketforbund
Norges Curlingforbund
Norges Cycleforbund
Norges Danseforbund
Norges Dykkeforbund
Norges Fekteforbund
Norges Fotballforbund
Norges Fleridrettsforbund
Norges Fri-idrettsforbund
Norges Golfforbund
Norges Gymnastikk- og Turnforbund

Norges Hundekjørerforbund
Norges Håndballforbund
Norges Ishockeyforbund
Norges Judoforbund
Norges Kampsportforbund
Norges Kickboxing Forbund
Norges Klatreforbund
Norges Luftsportsforbund
Norges Motorsportsforbund
Norges Orienteringsforbund
Norges Padleforbund
Norges Roforbund
Norges Rugbyforbund
Norges Rytterforbund
Norges Seilforbund
Norges Skiforbund
Norges Skiskytterforbund
Norges Skytterforbund
Norges Skøyteforbund
Norges Snowboardforbund
Norges Softball og Baseball Forbund
Norges Squashforbund
Norges Studentidrettsforbund
Norges Styrkeløftforbund
Norges Svømmeforbund
Norges Tennisforbund
Norges Triathlonforbund
Norges Vannskiforbund og Wakeboard
Forbund
Norges Vektløfterforbund
Norges Volleyballforbund

Kristelig Folkepartis Studieforbund

Kristelig Folkeparti
KrF Kvinner
Kristelig Folkepartis Ungdom

Norsk Kristelig Studieråd

Areopagos
Blå Kors i Norge
Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Den Norske Israelmisjon
Den Norske kirkes menigheter
Den Norske Kirkes Kateketforening
Det Evangelisk-lutherske Kirkesamfunn
Det Norske Diakonforbund
Det Norske Misjonsselskap
Doulus-nettverket
Guds menighet Vegårdshei
Indremisjonsforbundet

Institutt for sjelesorg
KA - Kirkelig arbeidsgiver-
og interesseorganisasjon
Kia - Kristent interkulturelt arbeid
Kirkelig pedagogisk senter
Kirkens SOS i Norge
Kristen Idrettskontakt
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte
Norges KFUK/KFUM
Norges KFUK/KFUM speidere
Norges Kristelige Folkehøgskolelag
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag
Norges Kristelige Studentforbund
Normisjon
Norsk Luthersk Misjonssamband
Det Norske Bibelselskap
Sjømannskirken
Stefanusalliansen
Stiftelsen Oase

Musikkens studieforbund

AKKS Norge
bandORG
De unges Orkesterforbund - UNOF
FolkOrg
Foreningen Musikk fra livets begynnelse
Foreningen Norske Kordirigenter
Korpsnett Norge
Landsforbundet Dissimilis
Musikk i Skolen
Musikkens Venners Landsforbund
Norges Kirkesangforbund
Norsk country musikk forbund
Norsk Festivalsangerforbund
Norsk forening for musikkterapi
Norsk jazzforum
Norsk Kammermusikkforbund
Norsk Mandolin- og Balalaikaorkesterforbund
Norsk Munnspillforum
Norsk Rockforbund
Norsk Sangerforbund
Norsk Sangerforum
Norsk Viseforum
Norske Symfoniorkestres Landsforbund
Norske Trekkspilleres Landsforbund
Pascal Norge
Ung i Kor
Ung Kirkesang

Samisk Studieutvalg

Norske Samers Riksforbund

Sjøsamisk Studieforbund

Kystfolkets Studieorganisasjon
Urfolkets studieorganisasjon

Senterpartiets Studieforbund

Senterkvinnene
Senterpartiet
Senterungdommen

Sosialistisk Venstrepartis Studieforbund

(fra 11.05.11)
Sosialistisk Venstreparti
Sosialistisk Ungdom

Studieforbundet Solidaritet SO

Alta Sangvirkelag
Art of Living
Ang Passang
Bevegelsen for Sosialisme
Biologisk dynamisk forening
Blandakoret Nordafør
Camphillbevegelsen
Change the World
Kunstsolen på Rotvoll
Foreningen for livsveiledning og selvutvikling
Norske økosamfunn
Fritt Helsevalg
Forum ny skole
Fosnafolk
Fritt Norden Norge
Gardsopplevelser
Hadeland Interkommunale Korforening
Helseforum for Kvinner
Holistisk forbund Hypatia
International Kvinneliga for Fred og Frihet
Innvandrerne Landsorganisasjon
Koret Oslo Ø
Koret Rause Røster
Landsforeningen for Lesbisk og Homofil
frigjøring
Landsorganisasjonen for Romanifolket
Mixdur
Nettverkskreditt BA
Norsk Forbund for Helsepedagogikk og
Sosialterapi
Norsk gardsost
Norsk Kvinnesaksforening

Norsk Seterkultur
Om Så Kor
OIKOS - Økologisk Landslag
Permakulturforeningen
Radio Nova
RadiOrakel
Raudt Kor på Stord
Rødstrupen
Samorganisasjonen for film og teater
Sandnes og Jæren Sosialistiske Kor
Sangkoret Villvin
Sareptas Krukke
Sosialistisk Kor i Oslo
Sarp'azz
Vestkanten Sosialistiske Kor
Vincent Luges Institutt
VSOB Lilleaker

Studieforbundet Folkeuniversitetet

Acem Studieorganisasjon
ANSA – Association of Norwegian Students Abroad
Ensliges Landsforbund
Finansforbundet
Human-Etisk Forbund
Landslaget for norskundervisning
Maskinentreprenørenes forbund
Nasjonalforeningen for Folkehelsen
Norges Helsedansforbund
Norges Korforbund
Norges Musikkorps Forbund
Norges Røde Kors
Norsk Filmklubbforbund
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Radio Relæ Liga
Norske Kunstforeningers Landsforbund
Norske Kvinners Sanitetsforening
Organisasjonen Voksne for Barn
Parat
Seniornett
Stafo

Populus - studieforbundet folkeopplysning

Adopsjonsforum
Afghanistankomiteen i Norge
Aleneforeldreforeningen
CISV Norges Internasjonale barneleire
Den internasjonale kampanjen for iranske kvinners rettigheter – Norge

Den irakiske kurdiske asylsøker og flyktningeorganisasjon i Norge
Det Hvite Bånd
Det Norske Totalavholdsselskap
DNTs Barneforbund
Dyrebeskyttelsen Norge
Eleveorganisasjonen
Europeisk Ungdom
Familieklubbene i Norge
Folkeakademiens Landsforbund
Forbundet Mot Rusgift Foreningen for kunstterapi Foreningen
Frikanalen
Fremtiden i Våre Hender
Helselag til Nepal
Humanistisk Ungdom
Hyperion
Håndverksted for barn og unge
Interessegruppa for Kvinner med spiseforstyrrelser
Interesseorganisasjon for iranske flyktninger i Norge
Internasjonale Sosialister
IOGT-J Norge
IOGT Norge
Juvente
Komiteen for et fritt Irak
Kvinnegruppa Ottar
Landsforbundet Mot Stoffmisbruk
Landslaget for Offentlige Pensjonister
Landsforbundet Teatrets Venner
Latin-Amerikagruppene i Norge
LEVE Landsforeningen for etterlatte ved selvmord
Libra Helse - og Kostholdsorganisasjon
Miljøpartiet De Grønne
Motorførernes Avholdsforbund
Motorførernes Avholdsforbunds Ungdomsforbund
Nei til EU
Norges Fredslag
Norges Fredsråd
Norges Kommunistiske Parti
Norges Kvinne- og Familieforbund
Norges Sosiale Forum
Norsk Helse og Avholdsforbund
Norsk Esperantoforbund
Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Norsk Forening for Integrativ Terapi
Norsk Forening for Psykosynteseterapeuter

Norsk Fosterhjemsforening
Norsk Fredssenter
Norsk Frilynt Ungdomsforbund
Norsk Psykodrama Institutt
Palestinakomiteen i Norge
Parsamtalenettverket
Partiet Rødt
PRESS
Revolusjon!
Rusfri Oppvekst
Rød Ungdom
Skeiv ungdom
SOS Rasisme
Ungdom mot EU
Ungdom mot Narkotika
Unge kokker
Utviklingsfondet – Spire
Wikimedia Norge

Studieforbundet natur og miljø

4H Norge
Den Norske Turistforening
Det norske hageselskap
Hest og Helse
Natur og Ungdom
Norges Birøkerlag
Norges Fritids- og Småfiskerforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Kaninavlslforbund
Norges Naturvernforbund
Norges sopp- og nyttevekstforbund
Norges speiderforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk forening
Norsk Kennel Klub
Norsk Ornitologisk Forening
Norsk Roseforening

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Norges Liberale Studentforbund
Norges Unge Venstre
Norges Venstrekvinnelag
Venstres Hovedorganisasjon

9. Regnskap 2011

Voksenopplæringsforbundet (VOFO) er studieforbundenes interesseorganisasjon. Virksomheten har kontorlokale i Oslo.

Styret mener regnskapet gir et rettviseende bilde over utvikling og resultat av virksomheten og dets stilling pr. 31.12.2011.

VOFO har hatt utviklingsaktiviteter i form av prosjekter. Det vises til note 4 i regnskapet. Det har ikke vært forskningsaktiviteter.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2011 er satt opp under denne forutsetning.

Arbeidsmiljøet i bedriften er etter vår oppfatning godt. Det totale sykefraværet i bedriften har i 2011 vært på 2,89 %. Det har ikke vært rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen i 2011.

VOFO forurensrer ikke det ytre miljø ved sin virksomhet.

VOFO har i 2011 hatt 9 ansatte, 2 menn og 7 kvinner. Kvinner er overrepresentert på feltet Voksnes læring, og det er et mål å rekruttere flere menn generelt og flere kvinner i lederstillinger.

Oslo, den 28. mars 2012

Trond Enger
styreleder

Kristin Orestad Clementz
nestleder

Åsmund Haugseth
styremedlem

Hallvard Julseth
styremedlem

Tove Johansen
styremedlem

Trond Markussen
styremedlem

Anne Berit Sveen
styremedlem

Sturla Bjerkaker
generalsekretær

Resultatregnskap for VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2011	2010
Kontingenter	1	492 378	0
Kurs og konferanser		206 700	527 450
Offentlige ressurstilskudd	2	6 150 000	6 102 740
Andre inntekter	3	427 840	368 513
Prosjektsinntekter	4	2 201 944	4 517 884
Sum driftsinntekter		9 478 863	11 516 587
Personalkostnader og honorarer	5	(5 204 391)	(6 349 666)
Overførte tilskudd	6	(1 442 000)	(620 000)
Annen driftskostnad		(2 624 542)	(5 011 210)
Sum driftskostnader		(9 270 933)	(11 980 876)
Driftsresultat		207 929	(464 288)
Annen renteinntekt		89 820	57 126
Annen finansinntekt		33 000	16 500
Sum finansinntekter		122 820	73 626
Annen rentekostnad		(9 397)	(18 405)
Sum finanskostnader		(9 397)	(18 405)
Sum av finansposter		113 423	55 221
Arsresultat		321 353	(409 067)
Arsresultatet disponeres:			
Annen egenkapital		321 353	(409 067)
Sum		321 353	(409 067)

Balanse pr. 31. desember 2011 VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2011	2010
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Kurs- og administrasjonssystem	7	2 787 808	0
Sum immaterielle eiendeler		2 787 808	0
Sum anleggsmidler		2 787 808	0
Omløpsmidler			
Fordringer			
Krav på offentlig tilskudd	8	242 052	58 382
Andre kortsiktige fordringer		75 287	34 537
Sum fordringer		317 339	92 920
Investeringer			
Aksjer		33 000	33 000
Sum investeringer		33 000	33 000
Bankinnskudd	9	2 399 698	4 301 669
Sum bankinnskudd		2 399 698	4 301 669
Sum omløpsmidler		2 750 037	4 427 589
Sum eiendeler		5 537 844	4 427 589

Balanse pr. 31. desember 2011
VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET

	Note	2011	2010
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	10	1 130 990	809 637
Sum opptjent egenkapital		1 130 990	809 637
Sum egenkapital		1 130 990	809 637
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til medlemsorganisasjon	11	1 349 797	0
Sum annen langsiktig gjeld		1 349 797	0
Sum langsiktig gjeld		1 349 797	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	12	1 258 591	904 180
Annen kortsiktig gjeld		1 141 879	1 147 148
Ubenyttet offentlig tilskudd	13	656 587	1 566 624
Sum kortsiktig gjeld		3 057 057	3 617 952
Sum gjeld		4 406 854	3 617 952
Sum egenkapital og gjeld		5 537 844	4 427 589

Oslo, 28 mars 2012

 Trond Enger styreleder	 Kristin Orestad Clementz nestleder	 Asmund Haugseth styremedlem
 Halvard Julseth styremedlem	 Tove Johansen styremedlem	 Trond Markussen styremedlem
 Anne Berit Sveen styremedlem	 Sturla Bjørkaker generalsekretær	

Sluttord

En forankring i det globale

Bildene av 2011... Snøen som falt i fjor... Vi er alltid på veg videre. Vi vil nødig dvele ved fortiden. Hvorfor er det slik? De fleste er enige om at fortiden gir oss retning. Det er hva vi har gjort som gir oss inspirasjon til å gjøre nye ting. Det er det vi ikke gjorde som blir liggende som en klump av dårlig samvittighet lengst nede i bevisstheten; det fungerer aldeles ikke som motor til fornyelse. "Det nye er bare en variasjon av det forgangne", sier den peruvianske forfatteren Octavio Paz. Han har et poeng, og fortsetter: "Nuet er stedet for både minner og lengsler". Slik er det, om vi vil eller ikke; vi kan ikke være noe annet sted, noen av oss, enn *her og nå*.

Om du har fulgt dette dokumentet kronologisk, har du lest VOFOs årsmelding for året 2011 – året vi ennå en stund kan kalle "i fjor".

En av de store begivenhetene også for norsk voksenopplæring var Verdenskongressen i Malmö i Sverige i juni for the International Council for

Adult Education – VOFO sin internasjonale søster- og solidaritetsorganisasjon. Norge var representert der med et snes deltakere. Slik stilte vi med en av de største delegasjonene – der mange studieforbund og folkehøgskoler var representert – blant de til sammen 700 deltakerne fra om lag 100 nasjoner. Naturlig nok kom den aller største gruppen fra vertslandet Sverige. Derfor kom "folkbildning" til å prege deler av konferansen på en slik måte at den bestemte seg for å adoptere "folkbildning" som et internasjonalt begrep.

VOFO sto bak flere av konferansens godt besøkte parallelle seminarer – både om N. F. S. Grundtvig, om Paolo Freire, om studieringen, om bærekraftig utvikling og om sosialt entreprenørskap, samtidig som vi sto for flere innslag i plenum. Det står derfor respekt av den norske innsatsen i Malmö. Dette underbygges ytterligere av at vi kan vise til at Norge – gjennom Norad – er en av de viktigste økonomiske støttespillerne for ICAE.

Som generalsekretær i VOFO er jeg stolt av innsatsen vår og takker alle medarbeidere og tillitsvalgte og deltakere for den!

Noen ganger er det all right å se ut over egen lokal virksomhet – hvor viktig den enn er – for å forankre vårt arbeid for voksnes læring i det globale. ICAE-kongressen i Malmö 2011 kan betraktes i et slikt perspektiv. Den er et solid *kompas* som gir oss retning for en stadig økning av engasjementet som skal hjelpe studieforbundene i å oppfylle lovens mål om mer demokrati, mer inkludering, mer bærekraft og mer folkelig og kulturelt engasjement *gjennom læring*. Ved å tenke globalt og handle lokalt. Og omvendt.

Tilbakeskuende? Ja, det er det vi har årsmeldinger til. Framtidsmeldingen blir skrevet neste år...

Sturla Bjerkaker
Generalsekretær